

Serghei COLOȘENCO

Vasile Alecsandri

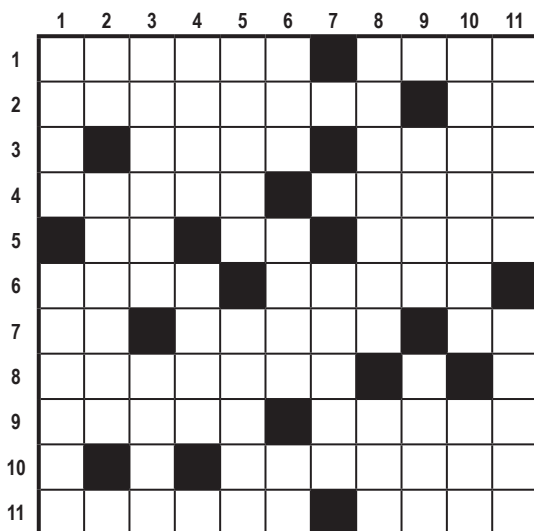
LEGENDE

Editura SFERA
2018

DUMBRAVA ROȘIE

Poem istoric

ORIZONTAL: 1) Craiul Lehie, „trufaș, semeț, ușor;/Adimenit, se crede stăpân pe viitor” care le spune supușilor săi: „voi merge la Moldova, la Ștefan drept voi merge,/Și luciul de pe frunte-i cu spada mea voi șterge”. Lupta avu loc la începutul iernii 1497 și regele polon fu învins – Contele german de Tiffen, prezent în cortul regal, unde trona regele, alături de fratele craiului, Sigismund, de castelanul Radomiei ș.a. **2)** Unul din vitejii lui Ștefan, „cu suflet îndrăzneț” – Piese de harnașament „argintate” de pe caii leșilor, aceștia mergând „bătând din pinteni” (sg.). **3)** Alt nume dat polonezilor – „Pedeapsa” la care au fost supuși leșii, când opt mii de ostatici înhămați la pluguri, în loc de boi, „se opintesc trăgând”, urmând să fie câmpul semănat cu ghindă. **4)** Locurile pe unde moldovenii merg „pe lungi cărări perdute”, călări sau pe jos, pregătindu-se să-i înfrunte pe polonezi – Leahul „cel nalt, subțire ca trestia de baltă” cu „păr de aur, cu mijloc mlădios”, care „în lupte sângeroase” a tăiat în carne vie, zdrobit de voinicul Coman de la Comana. **5)** Intrarea în Suceava! – La Baia! – Termen comercial, din care s-a scăzut ambalajul. **6)** Gen de sonată veche, compusă pentru trei instrumente – „Un soare roș în ceruri deodată se ivește”. **7)**

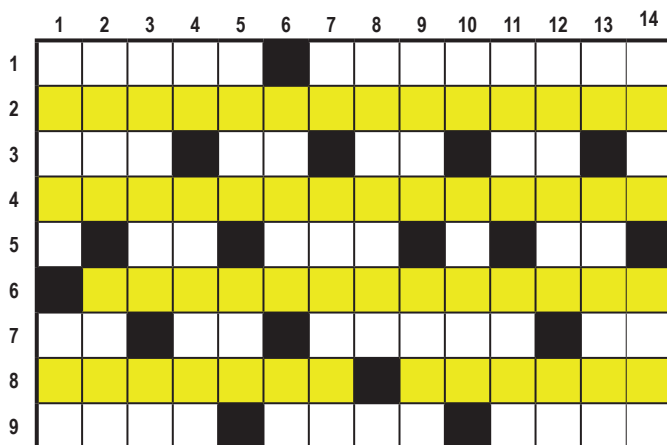
Sfârșitul palatinului Biela! – **Dumbrava ...**, denumirea dată locului semănat cu ghindă, ca loc de biruință a Moldovei împotriva celor care au vrut s-o pună la jug – „*Intrat-au în Moldova!*”! **8)** Domeniul care a consemnat victoria lui Ștefan cel Mare în lupta cu polonezii a fost relatat de Matei Miechonski, Dimitrie Cantemir, Ion Neculce ș.a. **9)** Alt viteaz moldovean alături de Păun de codru, Balaur, Ursul, Grozan, „*eroi de vechi balade ce s-au păstrat în minți*” – Tatăl lui Velcea, viteazul. **10)** Ierarhul bisericesc, Lonzinski, al Cameniței, oaspete și el în cortul regal, de dinaintea luptei. **11)** „*Domn cel mare,/ Seamăn pe lume nu are/Decât numai mândrul soare!*”, învingătorul regelui polon Ioan Albert – „Din Suceava când el sare,/Pune ... la hotare/Ca un zid de apărare”, versuri dintr-un cântec popular despre Ștefan cel Mare (neart.).

VERTICAL: 1) E declanșat când „*Ștefan ridică steagul, dând semn l-a lui armată./Ura!... trei pâlcuri dese de cei mai buni arcași*” – Un alt viteaz al lui Ștefan cel Mare. **2)** Ler! – Oamenii lui Ștefan cel Mare ce foiesc „*ca un roi*” în mijlocul pădurii, curg „*ca un șioi*”. **2)** Ler! – Oamenii lui Ștefan cel Mare ce foiesc „*ca un roi*” în mijlocul pădurii, curg „*ca un șioi*”. **3)** Viteazul ce stătea în stânga lui Ștefan, hatman, „*tovarăș de izbândă*” cu Costea, semănând „*groază, durere, și peire*” în rândul armatei leșești – Râu în Africa de Sud. **4)** Compus organic, volatil și inflamabil – „*...plin de lumină, el e menit în lume/Pe seculul ce-l vede să sape al său nume/Și să răspândă raze pe seculi viitori*”, versuri din partea a V-a, intitulată **Ștefan cel Mare**. **5)** „*Aruncă ochi de pradă pe țările vecine*” – Localitate în județul Olt. **6)** Sacrificiu, la vechii chinezi – Cităm din scrisoarea lui V. Alecsandri adresată lui Iacob Negruzii, la 10 februarie 1872, de la Mircești: „*Aș dori să mă reped pe o zi la ... ca să vă citesc un mic poem, **Dumbrava Roșie**, pe care l-am scris în zilele acestea*”. Poemul a fost publicat în „Convorbiri literare”, nr.2, 1 mai 1872 – Pene! **7)** Lui însuși. **8)** Strigătul de luptă al lui Herbor Lucasiewicz adresat ostașilor polonezi făcând ca „*lungile scadroane să meargă grămadă*” – „Economie socială de piață” (abr.). **9)** Localitate în landul Bremen din Germania – „Armele” moldovenilor din care „*mii de săgeți/Ce vâjâie-n desimea scadroanelor leșești*” (arh.). **10)** Partea a șasea a poemului descrie încheștarea armată a moldovenilor cu leșii, izbânda fiind a celor ce și-au apărat țara – Stâlp de susținere. **11)** Localitate în Spania – „*Cârjă,bătrânul înțelept,/Ce-i zice: «Ani mulți, Cârjă! Singur merge vesel la Ștefan, domnul.../ Tu fală mi-ai făcut!/Ca tine fie-ți neamul viteaz și priceput!*»

Dicționar: ATRE, THEE, TSI, REER.

DUMBRAVA ROȘIE

Poem istoric (1497) dedicat amicului meu
C. Negre

ORIZONTAL: 2, 4, 6, 8 – Titluri ale poemului.

Celelalte definiții: **1)** Plini cu apă – În cruce (2 cuv.). **3)** Bolduri – Ea s-a întors! – Nichel (simbol) – Notă muzicală. **5)** Ion Pătrașcu – Statele Unite ale Americii (siglă) – Termen de comparație. **7)** Negație – Lei din plic! – Oraș antic în Egipt – Abis! **9)** Un lucru oarecare – Numele lunii februarie în popor – Locuință.

VERTICAL: 1) Pești răpitori de apă dulce – Te trece de pe un mal pe altul. **2)** Inima neagră la jocul de cărți – Înainte de șapte. **3)** Diferențiat – Puse la tavă! **4)** Sus-sus! – Nume dat adunării populare în Sparta antică. **5)** Vesel – Element de compunere savantă cu semnificația „propriu plantelor” (var.). **6)** Desiș format de ramurile unui copac – Exprimă necazul. **7)** Chiot la horă – Figură plană constituită din două arce de cerc cu aceleași extremități. **8)** Mamă, prin Moldova. **9)** Pom fructifer – Muncele de nisip alungite și înguste, formate din morene în câmpiile glaciare. **10)** Curele! – Prăjitură cu cremă și acoperită cu glazură de ciocolată. **11)** Unealtă a zidarului, pentru nivelat pereții (reg.) – „Music Teachers’ Association of California” (siglă). **12)** Servită cu cafea – Sunet de trompetă. **13)** Alifia moldovencei – Tip de transportator. **14)** Astru – Sufix românesc cu sensul de „acțiune”.

Dicționar: ESAR, UBLA, EALA.

ARITMOGRIF

A

	7	2	1	6	8	
	9	10	2	13	2	5
7	11	2	3	14	6	8
1	6	10	4	15	3	6
	9	10	2	12	6	8
	9	6	5	10	11	3
	12	16	6	3	2	17

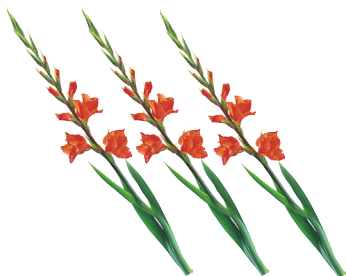
B

ORIZONTAL: Personaje masculine din oastea lui Ștefan cel Mare și din a craiului Albert.

VERTICAL: A-B: Țara pe care craiul Poloniei, Ioan Albert, a vrut s-o cucerească, despre care Dimitrie Cantemir a scris că Ștefan cel Mare „bătând oastea leșească la Cotnar, unde crește vinul cel lăudat, cu totul o au stins; numai 15000 au prins vii, pre carii i-au pus în jug și i-au silit de au arat în lung două mile, în lat o milă de pământ, în care arătură tot prin leșii aceia au sămănat două păduri ce și până astăzi se numesc, de poloni, **Bucovina**, iar de moldoveni, **Dumbrava Roșie**, au păduri roșii, pentru că s-au sămănat și sădit cu sânge leșesc”.

TITLU

(Biverb eliptic anagramat: $8 + 6 + (4) = 7, 10$)

LEGENDA DE LA DORNA

Este alcătuită din două părți, fiecare parte având câte cinci strofe.

Scrisă, probabil, prin ianuarie 1869; trimisă lui Iacob Negruzzi la februarie 1869,

Împreună cu pasteurile **Buchet, Fântâna, Puntea**, odată cu care a apărut.

Publicată pentru prima oară în „Convorbiri literare”, nr.1, 1 martie 1869, p.12, sub titlul **Legenda de la munte.** (G.C. Nicolescu)

În grilă veți putea citi doar prima strofă a legendei,
pe coloanele rasterate orizontal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											

ORIZONTAL – Celelalte definiții: **2)** Săli universitare – Unul care beneficiază de o dobândă. **4)** Persoană – Țesătură groasă de lână – Stabilit dinainte. **6)** Rotat în centru! – Soluție care coboară punctul de îngheț al apei, servind la răcirea motoarelor cu ardere internă.

8) Vârstă – Rege al României. 10) Lucrare terminată – Dispărută pentru totdeauna. 12) Dans modern cu mișcări vioaie – Element de compunere savantă cu sensul „mai mare peste” – Dușmănie. 14) Caiere! – Resuscitări. 16) Prăpăd la drumul mare – Sortările manuale și trierile minereurilor prin spargerea lor cu ciocanul de mână.

VERTICAL: 1) Podoabă capilară – Aere de vedetă – Suporturi pentru lumânări. 2) Case puse la pământ – Punctul culminant al unei acțiuni – Reducerea progresivă a consumului de droguri. 3) Pe el – Despăgubire pentru stricăciunile făcute de animalele domestice (înv.) – E împotriva – A zbiera. 4) Nestabilit ca timp – Orașel în Franța, pe râul Baïse – Pictor belgian (sec. XVII). 5) Apărător al drepturilor poporului (fig.) – Sufix cu semnificația „scurgere” – Râu în Belarus – Ascuțiș la cuțit. 6) Nefritic – Nume feminin de proveniență grecească – Organ principal al unei plante. 7) Neîntors! – Arta de a exprima sentimente, idei cu ajutorul sunetelor – Iar, în cronici – Ciuperci comestibile cu pălăriile gălbui. 8) Avantaj – Severități în comportamente – Eroul romanului „Ciuleandra”, de Liviu Rebreanu (Faranga) – Fel de a fi. 9) Lac în Germania – Localitate în Brazilia – Pată albă, de forma unei semiluni, la baza unghiei omului – Asia! 10) Consumul mare de alcool – Ler! – Intervale de timp de cinci ani – Repere! 11) Ceasuri – Femeia de la șatră – Localitate în departamentul grecesc Makedhonia – Diftong latin.

Dicționar: OTA, TRIE, REE, ȚNA, EAR, RINS, LEO, EANI.

TITLURI

(Biverb anagramat:

5, 2, 1, 3, 2, 2, 2 = 7, 10)

(AAAAA x L)^G

(Biverb: 7, 10)

£ Đ 10m 10m 2018 D

(Biverb eliptic
anagramat:

(4) + 5 + 5 = 8, 5)

LEGENDA LĂCRĂMIOAREI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1					■					
2							■			
3								■		
4					■					
5		■			■					■
6	■								■	
7						■		■		
8					■					
9			■							
10	■					■				

I

În rai ... (4 V. I) o minune plăcută nu lipsea.
Văzduhul lin, răcoare, a ... (sg.; 1 O. I) amirosea,

Căci albele potire în veci (3 O. II)! tot înflorite
Scoteau din a lor ... (6 V. I) arome nesfârșite.

... (2 O. I) era moale și-ndemnătoare șoptii.
Nici noaptea urma zilei, nici ziua urma nopții.

... (9 V. II) arbori (4 O. I și 10 O. I) cântau paseri (5 O. și 8 O. II),
prin aer (5 V. III)! zburau îngeri,
Și nu găseau răsunet (2 V. II) în el a lumii plângeri;

Căci ... (4 V. II) era pe ceruri, pe frunze și pe unde:
„Nici umbra de durere (10 O. II; arh.) aice nu pătrunde.”

... (7 O. II) maluri verzi, frumoase, de râuri limpezite,
Stau sufletele blânde, iubinde, fericite,

Gustând în liniștire (9 O. I)! cereasca veselie
Ce-n fiecare ... (1 V. I) cuprinde-o vecinicie (10 V. II).

... (7 O. I)-adăpost de ... (10 V. I), grădină-ncântătoare...
Avea orice minune (5 V. I)!, dar îi lipsea o floare (pl.; 9 O. II).

II

Și iată că sosește un oaspe de pe lume,
Un suflet alb și tânăr (3 O. I) pe-un nor de dulci (sg.; 9 V. I) parfume;

Iar sufletele toate îi ies lui înainte,
Primindu-l cu zâmbire, cu gingașe cuvinte (2 V. I),

Și-i zic: *«În raiul nostru bine-ai sosit, copile! (4 O. II)*
Curând plecași din viață! (2 O. II) Nu plângi a tale zile?»

«Nu, căci am dat o clipă de viață (8 V. II)! ... (sg.; 7 V.)
Pe alta mai ferice și-n veci neperitoare» (6 O.).

«Și nu ți-e ... (1 V. II) acuma (8 V. III)! de lumea pământească?»
«Nu, căci mai mult îmi place întinderea cerească.»

«Cum? Nu lași nici o jale pe urma ta duioasă?»
«Ah! las o mamă ... (masc.; 1 O. II), o mamă drăgăstoasă
Și vecinic după dânsa voi plânge cu durere!»

Zicând, copilul plânge, lipsit de mângâiere,
Și lacrimile-i calde se schimbă-n lăcrămioare.

De-atunci nu mai e lipsă în rai de nici o floare! (pl.; 3 V.).

Celelalte definiții:

ORIZONTAL: 8) Cioban.

VERTICAL: 5) Morfeu indigen. **6)** Bis! **8)** În cuvă!

LEGENDA LĂCRĂMIOAREI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											

ORIZONTAL:

I

- 1) În rai nici o minune ... nu lipsea.

Văzduhul lin, răcoare, a crini amirosea.

Căci albele potire în ... tot înflorite

Scoteau din a lor sânuri arome nesfârșite.

- 2) ... era moale și-ndemnătoare șoptii.

Nici noaptea urma zilei, nici ziua urma nopții.

Prin arbori cântau paseri, prin aer zburau ... (sg.)

Și nu găseau răsunet în el a lumii plângeri;

- 3) Căci scris era pe ceruri, pe frunze și pe unde:

„Nici ... de durere aice nu pătrunde.”

Pe maluri verzi, frumoase, de râuri limpezite,

Stau sufletele ..., iubinde, fericite,

- 4) Gustând în liniștire cereasca ...

Ce-n fiecare clipă cuprinde-o vecinicie.

Dulce-adăpost de ..., grădină-ncântătoare
Avea orice minune, dar îi lipsea o floare.

II

- 5) Și ... că sosește un oaspe de pe lume,
Un suflet alb și tânăr pe-un nor de dulci parfume;

Iar sufletele toate îi ies lui ...,
Primindu-l cu zâmbire, cu gingașe cuvinte,

- 6) Și-i zic: „În raiul nostru bine-ai ... copile!
Curând plecași din viață! Nu plângi a tale zile?”

„Nu, căci am dat-o ... de viață trecătoare
Pe alta mai ferică și-n veci nepieritoare.”

- 7) „Și nu ți-e dor acum de lumea ...?”
„Nu, căci mai mult îmi place întinderea cerească.”

- 8) „Cum? Nu lași nici o jale pe urma ta duioasă?”
„Ah! las o mamă scumpă, o mamă ...
Și vecinic după dânsa voi plânge cu durere!”

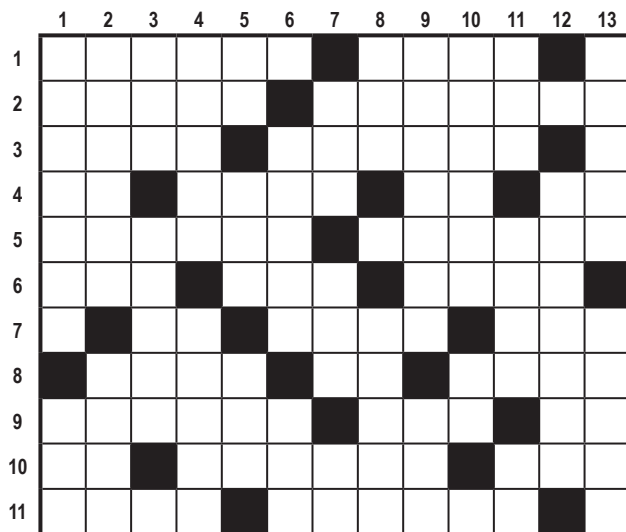
- 9) Zicând, copilul plânge, lipsit de mângâiere,
Și lacrimile-i calde se schimbă-n ...

De-atunci nu mai e lipsă în rai de nicio floare!

VERTICAL: 1) Element de compunere pentru *ploaie* – Simbol pentru *Poundal*, unitate de forță engleză. **2)** Publicația săptămânală ce a apărut la Iași (1924-1926), ca supliment al ziarului cu același titlu (1918-1937) – Timp al zilei în Moldova. **3)** Posed – Barbu Știrbey – Haiducul Alimoș. **4)** Fruct mic de mai – Ger! **5)** Primul la număr – Turcul din Mangalia! – Localitate în Japonia. **6)** Țesătură de mătase, cu picățele – Netot fără vocale! – Cușme! **7)** Cap în Franța, la Marea Mediterană – Judecător în Infern (mit.) – Prefix pentru morală. **8)** Gulii – Nota 6 la muzică – Rocada mică, la șah. **9)** Emil Gîrleanu – Cunună din narcise! – Adâncitură mică special lăsată într-un perete. **10)** „Comisia Europeană a Dunării” (siglă) – „Coeficient de temperatură pozitiv” (abr.) – „Carbonat de sodiu rezidual” (abr.). **11)** Ion Rotaru – Poem atribuit lui Hesiod – Abis! – Artur Enășescu.

Dicționar: INAI, TABI, NTT, AIL, EAC, EEE.

DAN, CĂPITAN DE PLAI

ORIZONTAL: **1)** Domn al Moldovei în timpul căruia Ursan, prietenul lui Dan, a prins „*pe hanul Mârza din fugă cu arcanul*” – „... *de răzlețul ce-n urma lor rămâne*”. **2)** „*E scurt la grai, năprasnic...*” – „*Vulturii urmați de uli grămadă*”. **3)** Radical chimic – Făptura Fulgăi, fiica lui Ursan. **4)** Cuprins de stejari! – La Fulga sunt umbroase și sub ele „*doi ochi lucesc ca mura*” – Hai, căluț! – Dan Fulga. **5)** Ostașii din Orhei care „*curg pe dealuri*”, revin în ajutorul Moldovei – În cele patru mânia lui Dan „*tuna și fulgera*”. **6)** Comună în Franța – Zeu egiptean – De unde a adus vântul în miez de noapte „*lung vuiet, triste șoapte*”, la intrarea tătarilor în Moldova. **7)** Esență de plop! – Fata cu care Dan vrea „*senin să mă sfârșesc*” – Deal în Danemarca. **8)** Doniță (reg.) – Pune mâna! – Lulea. **9)** „... , în brâu cu paloș și pe grumaz cu salbă”, îl „*răpește din grămadă*” pe Ursan rănit – Din nou – Către! **10)** Caiere! – Pumnul lui Ursan, cel „*cu brațul de bărbat*” – Pe Dan „*il cunoaște și scoate-a sale valuri*” ca să poată acesta trece la luptă. **11)** Cum a trecut Ghirai Nistrul „*pe calul său*” – Frânghia pe care Fulga o zvârle calului „*de gât îl arcănește*” și-l aduce lui Ursan (pl.).

VERTICAL: 1) Copacii „crescuți dintr-o tulpină pe culmea cea de munte/Ș-având ca o coroană un secul pe-a lor frunte” vorbesc de năvălirea tătarilor în Moldova – Razele ce „din soare se răsfrâng”. **2)** Dușmanii Moldovei cu care se luptă Dan și Ursan – Din el Ursan „buciumă în vânt”. **3)** Precisă e la mijloc! – Lângă ușă îl pândește pe Dan „cu ștreangul și cu pala ce-n mână-i zăngănește” (pl.). **4)** Viteaza fică a lui Ursan, „un voinicel în floare” – Împodobit. **5)** Cal de... tătar! – Răsărit – Persoană. **6)** În pieptul lui Dan crește la vederea Moldovei iar „ochii-i plini de jale/ Cu drag privesc prin lacrimi podoaba țării sale” – „El știe-acum de frâu/ Ca paloșul de mijloc și mijlocul de grâu”. **7)** Nomă în Egiptul antic – Păsări atrase „în orizonturi de-a morții rece pradă” – Stă pe cal. **8)** Fir – Cu cine se asemana Fulga „pe-un cal alb fugar călare”. **9)** Ținutul pe care Dan și Ursan îl iubesc și-l apără de dușmani – Avantaj. **10)** Cusătura înfirată a cămășii Fulgăi acoperă „doi crini ieșiți în undă” – Capre! **11)** Divinitate tibetană – Cortegiu – Ultimii tătari! **12)** Mâna în care Dan ține paloșul amenințându-i pe tătari. **13)** Cum le spune Dan tătarilor păzindu-l pe Ursan rănit – Dorința cea mare a lui Dan înainte de a muri pentru „pământul țării mele”.

Dicționar: RIA, TMU, AAS, SNE, RUA.

PĂTRAT

ORIZONTAL: 1) Imită zgomotul produs prin închiderea bruscă a unui capac. **2)** Bronz cu staniu, laminabil, în metalurgie. **3)** Sănătos

(reg.). **4)** Împrejurare când se produce un fapt.

VERTICAL: 1) Oraș antic în peninsula omonimă din sud-vestul Asiei Mici (Caria), la Marea Egee, unde se găsea un renumit templu al Afroditei. **2)** Lovitură cu palma

(reg.). **3)** Dare, impozit (înv.). **4)** Toc de scris.

Dicționar: NIDA, IPEN, CNID.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Prin anagramare veți descoperi titlul poemului istoric, cu subiect inspirat din secolul 15, și publicat în „Convorbiri literare”, ianuarie 1875. Poemul este alcătuit din 7 cânturi: 3, 7, 2, 4.

DAN, CĂPITAN DE PLAI

EROII

(Metagramă anagramată:
XXXXXOXXĂ = FXXXX, UXXXX)

TANDRĂ

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

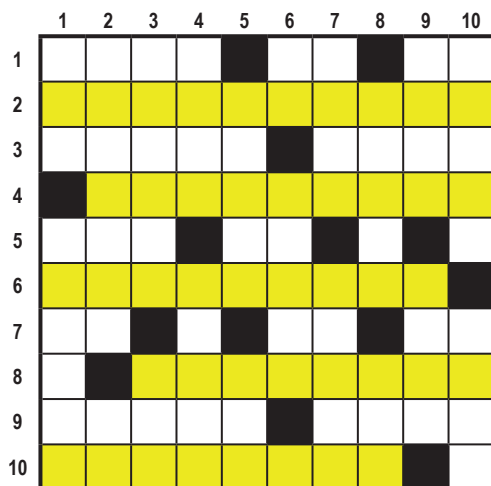
ORIZONTAL: 1) Calul castaniu-închis la culoare, întâlnit în poezia populară culeasă de Vasile Alecsandri, care-l duce pe autorul anonim „iute ca un zmeu” (pl.). 2) Ieșirea de pe pod! – Referitor la cal. 3) Soldele ienicerilor turci – Lidia Roman. 4) „Om aspru care doarme culcat pe-un buzduhan”, căruia „îi place să crească sirepe herghelii”. 5) Jertfă adusă unei divinități. 6) Stâncă marină și ascuțită cu vârful sub suprafața mării, care prezintă un mare pericol pentru navigație. 7) În felul acesta – Bătrânul ce „ trăiește ca șoimul singuratic/În peșteră de stâncă, pe-un munte păduratic”, care în lupta cu dușmanii fiind străpuns de o săgeată „greu se prăbușește c-un gemet de pe cal”.

VERTICAL: 1) „Să mai sărut o dată pământul țării mele”, iar pământul tresare și-l recunoaște. 2) Pline de apă – Repetare în limbaj artistic. 3) „Viteaza copilă-a lui Ursan./Ea intră-n herghelie cu pasul îndrăzneț/Și merge drept la murgul sălbatic și răzleț”. 4) Hanul care „a trecut Nistrul înot pe calul său./Luând pe Dan rănitul ca pradă și trofeu” și care-i spune în finalul poemului: „Tată, ia calul meu și du-te!”, îndeplinindu-i dorința. 5) Cămăși înflorate – „Localitate”, în toponimia daneză și norvegiană. 6) Locul unde Dan „a trăit un secol” și pe care vrea să-l sărute înainte de a muri. 7) Locuitor din Vatra Dornei.

Dicționar: LEFI, STED.

GRUI-SÂNGER

Legenda a fost scrisă la Mircești, în 1875, și a fost publicată în același an în revista ieșeană „Convorbiri literare”, în numărul din 1 iunie.

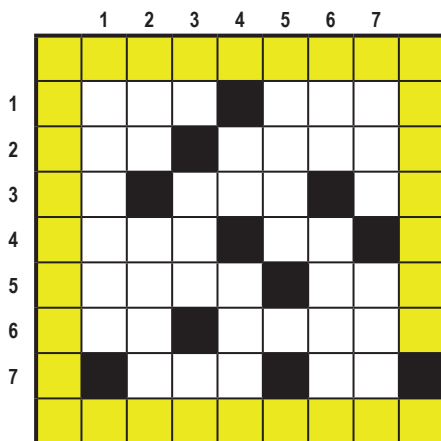
În coloanele rasterate (2, 4, 6, 8, 10) sunt îngrilate capitolele 2, 3, 4, 5, 6.

Primul capitol, *Codrul-fără-viață*, descrie lăcașul haiducului, numit „regele pădurii”.

ORIZONTAL - Celelalte definiții: 1) Cuvânt de bun rămas – Dimpotrivă – Capăt de pod/ 3) Urlet de animal – Infirmieră. 5) Atmosferă – Simbolul chimic al franciului. 7) Aspre pe margini! – Om sucit! – Dânsul. 9) Nemișcat – Cântec liric.

VERTICAL: 1) Agricultură (abr.) – Mănăstiri catolice. 2) Steaguri – Coada câinelui/ 3) Vechi măsuri agrare din Transilvania – De fiecare, în comerț. 4) Păstor – A patra parte dintr-un întreg. 5) Cui mic de lemn, fără cap, folosit în cizmărie – Dumneata. 6) La fel – Produse cosmetice. 7) Persoane – Pufos, afănat. 8) Cupă de elevator care se încarcă și se descarcă automat – Olimpia alintată. 9) Țară în America de Sud – Curelele câinilor. 10) Prin viu grai (fem.) – Cutie mare din lemn.

TITLURI

ORIZONTAL: 1) Personajele principale din ciclul **Legende** – A stopa. 2) Iubitul iernei din legenda **Prier și fata iernei** – Tatăl Fulgăi, „*pletos ca zimbrul, cu peptul gros și lat,/Cu brațul de bărbat, cu pumnul apăsat*”, e scurt la grai, iar la chip întunecos din legenda **Dan, căpitan de plai**. 3) Se întoarce! – Căpitanul de plai ce „*trăiește ca șoimul singuratic/În peșteră de stâncă, pe-un munte păduratic*” – Început de iubire! 4) **Gruî-Sânger, Ana Doamna, Cuza Vodă** sau **Tudora de la Târșor** – Albert și Padlowski (**Dumbrava Roșie**). 5) Tip de fruct zemos și cărnos, cu un singur sâmbure – Capitală a Egiptului de Jos, în vechime. 6) Podiș muntos în sud-estul Saharei – Bătrânul Cârjă, oșteanul credincios lui Ștefan cel Mare „*are-mprejurul lui/Cinci sute de năprasnici ce vin despre Vaslui*”, în lupta împotriva polonezilor, din legenda **Dumbrava Roșie**. 7) ... **Doamna**, legenda din patru cânturi pe care Vasile Alecsandri a publicat-o în „Familia”, din 21 ianuarie/2 februarie 1873 – Ion Creangă.

VERTICAL: 1) Superstiții. 2) Coroana gorunului! – Vizirul sultanului Ahmet, Hodja, tatăl celor trei fii, războinici vestiți: Ghiun (*Ziuă*), Ild (*Fulger*) și Djennet (*Rai*), „*Trei șoimi, trei lei, trei fulgeri, trei flori din toamna vieții*”. 3) Dânșii – Departament (abr.) – Negație. 4) Au

întors-o! – Cuvânt turcesc folosit de poet în legenda **Hodja Murad-paşa**, însemnând „a cere iertare”.

5) Legenda de la ..., publicată în „Convorbiri literare”, 1 martie 1869. **6)** Siglă pentru „Algérie Presse Service” – Statura lui Statu-Palmă-Barbă-Cot din legenda **Răzbunarea lui Statu-Palmă**. **7)** Regele Lehie, „trufaş, semeţ, uşor” din legenda istorică **Dumbrava Roşie** – Centrul de pelerinaj al musulmanilor amintit în legenda **Garda seraiului**, apărută în „Convorbiri literare”, 1 aprilie 1876.

Dicţionar: IMU, AIR, GOR.

*

Pe coloanele rasterate care se opresc la punctul negru, veţi putea citi titlurile a două legende scrise de Vasile Alecsandri, în octombrie 1888 (6, 8) şi a celei dedicată d-nei Nika Grădişteanu, scrisă la Mirceşti, în noiembrie 1874 (6, 10).

CARTE DE VIZITĂ
(7, 10)

Iancu DRĂGAN

Deleni

Un titlu.

Titlu

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ORIZONTAL: **1)** Serviciu de masă compus din sticlute în care se pun oţet şi untdelemn. **2)** . . . **3)** Scrimier specializat în probele de sabie. **4)** Alecu Donici – „Georgia State University” (siglă). **5)** . . . (2 cuv.). **6)** Toată aparatura dintr-un laborator. **7)** Râu la spanioli şi portughezi. **8)** . . .

VERTICAL: **1)** Partea de la spate a încălţămintei, care cuprinde şi tocul (pl.). **2)** Datină, obicei. **3)** Lac alpin în Germania, lângă graniţa cu Austria – Uşoară senzaţie de frig, însoţită de tremur. **4)** Fibră textilă obţinută prin procedee chimice din răşini sintetice poliesterice. **5)** Persoane închise. **6)** Totalitatea roţilor unei maşini.

Dicţionar: EIB.

Pe coloanele orizontale rasterate, titlul legendei publicată în „Convorbiri literare”, la 1 mai 1876.

TITLU

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

ORIZONTAL: 1) . . . 2) Meseriaș care prelucrează piei. 3) Cea mai înaltă cascadă din lume (978 m), în America de Sud. 4) ... 5) Lac în Suedia. 6) Subiecte școlarești. 7) ... 8) La revedere! – Măsurile de suprafață. 9) „Stroe...”, eroul unei „balade populare” scrisă de Vasile Alecsandri. 10) ...

VERTICAL: 1) Grimase – „Pianissimo possibile” (abr. muz.). 2) Curci, la țară – Adiere de vânt. 3) Remușcări – Stau în cort! 4) Substanțe incolore, uleioase, răspândite în grăsimile vegetale – Curg în vale. 5) Neadevărat – Castravetele acru. 6) Cap de erețe! – Negre ca abanosul.

Dicționar: MIEN.

Coloanele rasterate: Titlul poeziei scrisă pe Insula Prinkipo, 1845. A fost publicată în „Foaia Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina”, 1 decembrie 1867.

DEDICAȚIE*

(Biverb anagramat: 4 + 4 + 4 + 3 = 4, 11)

Immanuel

Nora

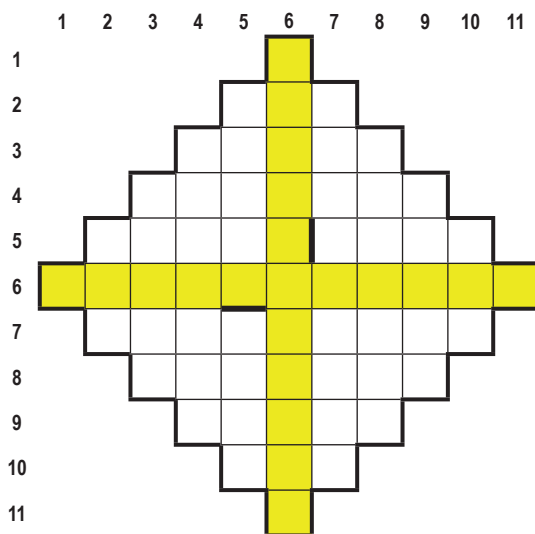
Iosif

Pavel

* Persoana căreia Vasile Alecsandri i-a dedicat „Legenda rândunică”.

EROUL

ORIZONTAL și VERTICAL

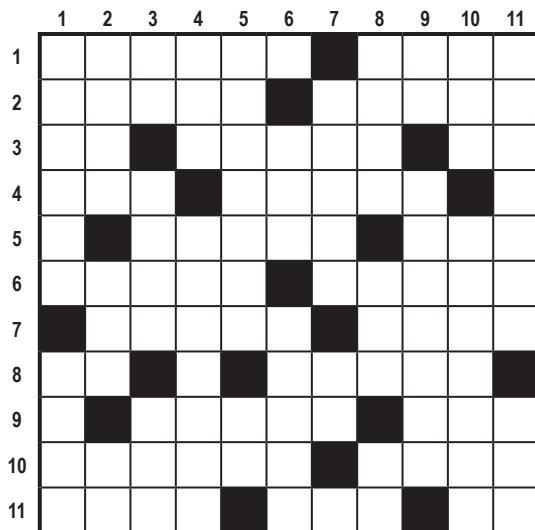
1) **Suvenire**, la început! 2) „Radio Târgu Mureș” (siglă). 3) Sărman. 4) Asfixiat. 5) Plantă din ale cărei frunze cu nervuri foarte rezistente se fac împletituri – Locuitor din Grecia antică. 6) *Baladă populară prelucrată de Vasile Alecsandri* în care eroul, „un bujor **de căpitan/care poartă buzdugan**” *scapă de la robie „o mândră fată,/De o salcie legată”* de către trei tătari, eliberând-o și care-i va deveni soție, poezie inclusă în ciclul **Legende nouă** (2 cuv.). 7) Magazinele cu carne. 8) Referitor la căldură. 9) Tradiție. 10) Fluier din trestie. 11) Punct cardinal (abr.).

TITLU

(Biverb eliptic anagrat: $3 + 3 + 3 + (3) + 4 = 7, 8$)

LECTURI

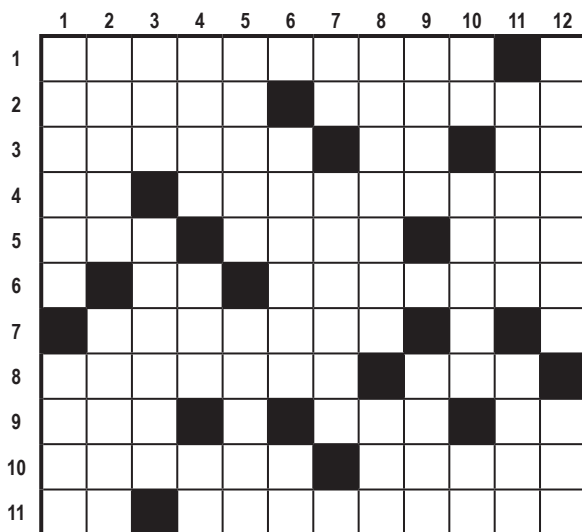
ORIZONTAL: 1) Copacul vechi în care s-a frânt săgeata trasă de Ștefan cel Mare și unde „Acolo fi-va altarul!”, în poezia „Altarul monastirei Putna” – Copila cu chip duios din balada „Ștefan și Dunărea”. 2) Ostașii care alături de „aprozi, lefecii și curteni” au luptat împotriva leșilor, din poemul „Dumbrava Roșie”, trăgând în dușmani „mii de săgeți” (sg.)... – ...și cei care făceau ca „tunurile crunte” să trimită „o grindină de glonțuri fatală, ucigătoare” (sg.). 3) Cap de domn! – Drapelul pe care Ștefan îl ridică „dând semn l-a lui armată” să pornească asaltul împotriva taberei leșești – Îndemnul lui Ștefan adresat codrului, imperativ, ca acesta să facă din brazi „voinici ostași”, din balada „Ștefan-vodă și codrul”. 4) A se alia – Vitejii români din „Imn lui Ștefan cel Mare” (sg.). 5) Oșteanul care-l doboară pe leahul Glence din Pocuția și care e prins de Cziusko, din „Dumbrava Roșie” – Pasăre din Argentina, asemănătoare cu prepelița. 6) A sesiza – Sistem de detectare. 7) Bătrânesc – Orașul din Europa care l-a aclamat pe Ștefan „cu glas triumfător” ca fiind „mare-al creștinătății

erou liberator!”, din „Odă la statuia lui Ștefan cel Mare”. **8)** Începe să buciume! – Fost ostaș credincios lui Ștefan, din poemul „Dan, căpitan de plai”. **9)** „Și zbor pe-... urei, cu-avântul de nălucă” (*Dumbrava Roșie*) – A privi în centru! **10)** Craiul Lehie, „...trufaș, semeț, ușor”, visează să cucerească Moldova, dar este învins de oastea lui Ștefan cel Mare (1497) – „Tu, ce-ai putut cu brațul în... neobosit/ Să aperi Occidentul de cruntul Răsărit” (*Odă la statuia lui Ștefan cel Mare*). **11)** Moldova lui Ștefan cel Mare – Metalul din care a fost făcută coroana lui Ștefan cel Mare – În vest!

VERTICAL: **1)** „Ascunde oastea română prin junii săi tufari”, în mijlocul ei „este-o poiană lungă”, iar din colibă apare Ștefan cel Mare care-i îmbărbătează pe ostași (pl.) – „...lui, făr-încetare/ Bate ordele tătare,/ Bate cetele maghiare,/ Bate leși din fuga mare,/ Bate turci pe zmei călare/ Și-i scutește de-ngropare” (nom.; *Dumbrava Roșie*). **2)** „Pe Radu, ...Petru și Țepeluș hainul/ i-am înfrânt!”, spune Ștefan cel Mare înșiruind și alte nume – Localitate în Nigeria – Către. **3)** Loc gol! – Cât ai clipi din ochi – Abreviere mică. **4)** Tipsie – „Ștefan și...”, baladă publicată în „Columna lui Traian”, noiembrie 1873. **5)** Consemnează evenimentele zbuciumate ale Moldovei, lupta de la Codrii Cosminului dintre armata lui Ștefan cel Mare și polonii lui Albert (pl.; 1497) – Caiere! **6)** Alese în ultima instanță! – Capitolul VII al poemului „Dumbrava Roșie”. **7)** Stau înlemniți când îl văd pe Ștefan aruncându-se în apă ca să salveze de la înec fata frumoasă, din balada „Ștefan și Dunărea” (sg.) – Curea! **8)** Salvarea leșilor, a cruciaților și a craiului de furia moldovenilor (*Dumbrava Roșie*) – Făcut scrum – Vasile Roșca. **9)** 1497 e data bătăliei de la Codrii Cosminului – „Și domnul Ștefan însuși, cu fruntea în.../ Asistă pe-un cal negru, sub un stejar frunzos” cum leșii ară și seamănă ghindă. **10)** Figură heraldică în formă de T – Heleșteie. **11)** Munca trudnică făcută de prizonierii leși, ca pedeapsă, semănând cu ghindă pământul înroșit de sângele celor care și-au dat viața în luptă – Idealul lui Ștefan a fost: „Uniți sântem în cugete,/ Uniți în Dumnezeu!” (*Imn lui Ștefan cel Mare*).

Dictionar: URU, NSU, TAF.

EROII LEGENDARI

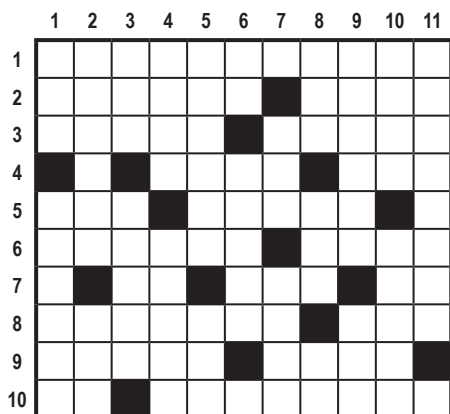
ORIZONTAL: 1) Eroul unei legende ce trăia „în cea pădure veche, grozavă, infernală”, de zece ani, iar „soția lui e groapa și noaptea-a lui complice!” (2 cuv.). **2)** Vizirul Murad al sultanului Ahmet, „în lupte tocindu-și iataganul,/ Mărise, apăruse întreg Aliotmanul”, primind pentru aceasta „titlul falnic de **Spada Naltei Porți**”, din legenda scrisă la Mircești, ianuarie 1876 și publicată în „Convorbiri literare”, la 1 aprilie 1876 – Talia lui Statu-Palmă-Barbă-Cot, monstrul cu barba lungă, ce locuia într-un vârf de plop din legenda „Răzbunarea lui Statu-Palmă” (pl.; fem.)... **3)** ...și numele Cosânzenei luat în discuție de Strâmbă-Lemne și Sfarmă-Peatră legat de Trestiana, frumoasa „ruptă din soare” răpită lor de Făt-Frumos „pe-un cal sprinten zburător”, îndrăgită de cei doi uriași și de Statu-Palmă – Din **Legende!** – Păreră! **4)** Curele! – Legenda acestei păsări e legată de „frumoasa Lia, fecioară-mpărăteasă”, îndrăgostită de soare. Blestemată de mama soarelui, Lia, fulgerată, „cade-n mare lucind ca o săgeată”, prefăcându-se în pasăre „ce vecinic cătră soare se-nalță-n adorare,/Chemându-l, primăvara, cu dulcea ei cântare!” **5)** Localitate în Norvegia – Domn al Moldovei, Petru, învinsul lui Ștefan cel Mare, amintit în **Dumbrava Roșie** – Inginer (abr.). **6)** Țese! – Domeniul la care face trimitere Vasile Alecsandri în legendele **Dumbrava Roșie, Dan, căpitan de plai, Cuza Vodă** ș.a. **7)** „Pe la ... gotice

*balcoane,/Prin galerii cu sprintene coloane/Vin alergând reginele din bal/Și-n grup uimit se pleacă pe canal” (Palatul Loredano). 8) „Pe maluri verzi, frumoase, de râuri limpezeite,/Stau ... blânde, iubinde, fericite” (nom.; **Legenda Lăcrămioarei**) – Circa (abr.). 9) „Munte” în toponimia mongolă – Vorbă pe fir – Apare regele! 10) Rudă în linie paternă – **Ghiaoga lui ...**, legenda apărută în „Convorbiri literare” la 1 ianuarie 1876. 11) Vasile Alecsandri – „Nălțând din părăsire antica-i demnitate/Prin magica **Unire** și sacra...” (**Cuza Vodă**).*

VERTICAL: 1) Tătarul Mârza ce a răpit-o pe frumoasa Ana cu pruncul „Ș-au dispărut în lume pe-un zmeu încălecat” (**Ana Doamna**) – „Un înger alb, o frunte-ncoronată/Cu flori de crin” (**Palatul Loredano**). **2) Strofe improvizate lui C. ...**, „*fiu energic al țării, suflet tare*”, al cărui nume e legat de Negri și Cuza, în legenda scrisă la Gădiniți, ianuarie 1878 și publicată în „Timpul”, 7 februarie 1878 – „*Frumos odor e ... ! și naltă-i e făptura!*”, viteaza copilă a lui Ursan din **Dan, căpitan de plai**. **3)** „*Pe sânul ei ... încă ea părul își adună*”, vers din **Legenda rândunicăi** (pl.; fem.) – Domnul Moldovei care în **Dumbrava Roșie** apare cărunt, încă bărbat între bărbați: „*Ca muntele Ceahlăul prin munții din Carpați*”. **4)** Compozitor și pedagog român (Vasile) – Societate cu Răspundere Limitată (abr. ec.) – L-a întors în cale! **5)** Pastel hibernal de Vasile Alecsandri în care poetul își invită „*iubita la primblare*” – Numele autohton al Estoniei. **6)** Formă verbală în unele limbi, care exprimă o acțiune trecută, nedeterminată – Primele litere ale alfabetului. **7)** Nicolae Petrașcu – „*Tovarășul de izbândă*” al lui Boldur în lupta împotriva leșilor (**Dumbrava Roșie**). **8)** „... *din alte timpuri, fruntaș între eroi,/Oaspe de bronz, scump nouă, sosit iar printre noi!*”, versuri din **Odă statuiei lui Mihai Viteazul**, apărută în „Revista contemporană”, 1 noiembrie 1876 (pl.) – Simbol literal pentru *pound* sau *livră*. **9)** Spațiu atmosferic – Cităm din **Dan, căpitan de plai** versurile de la sfârșit: „*Apoi el se întoarce la hanul, intră-n .../Suspină, șovăiește și, palid, cade mort!*” **10)** Prin mijloc! – Caracterul **Legendei ciocârliei** sau al legendei **Tudora din Târgșor** – Servește! **11)** Legenda acestei flori Vasile Alecsandri a scris-o în octombrie 1888 (pl.) – Titlul capitolului VIII al legendei **Dumbrava Roșie** (nom.). **12)** Vălul care acoperă obrazul femeilor musulmane pe care Vasile Alecsandri îl descrie în capitolul V, *Feringhis*, al legendei **Murad Gazi sultanul și Becri Mustafa**, poem dedicat d-lui A. Papadopulo Callimah, scris în 1876, la Mircești și publicat în „Convorbiri literare”, la Iași, la 1 aprilie 1877 – Mereu, în centru!

Dicționar: AAS, ULA.

LEGENDA CIOCÂRLIEI

ORIZONTAL: 1) Fața Liei e „albă de flori de . . .” (var.). 2) Locul unde în zare, „pe-o înălțime” se înalță un „palat de aur”, unde voia să ajungă Lia. Acolo locuiau Soarele cu mama lui – „Mers-au vestea-n lumea, trecând din gură-n gură”. 3) Acești (pop.) – „El dă junie lumiei, iubire, fericire, [...] vine și apare atât de luminos./ Că-ntuneacă vederea cu chipul său duios”. 4) Localitate în Rusia – Astrolog. 5) Partea corpului atât

de frumos al Liei, că „Tot omul care-o vede, răpit, uimit simțește/Că parcă se renaște, că inima lui crește” – „Vântul serii prin frunze-alene zboară,/ Lovind încet de umbră... lui ușoară” (pl.). 6) Eroina basmelor amintită de poet în prima parte a legendei – Primar la turci. 7) Canele! – Lac în Scoția – Fete! 8) Diferență (pop.) – Paradis. 9) „Craiul înaltelor lungi plaiuri” venit s-o pețască pe Lia – „Duoasa ciocârlie/Ce vecinic către soare se-nalță-n adorare”. 10) Ionescu Lia – „De ce plâng însă... duioși?” (sg.).

VERTICAL: 1) „Frumoasa fecioară-mpărăteasă... – ...cu ochi cerești, albaștri ca floarea de...” (pl.). 2) „Din marea cea profundă/O volvură se-nalță și iese-un cal în unde” – Trimis special. 3) „Clubul Sportiv Școlar” (siglă) – Împăratul „arcaș cu ochiul ținteș” venit și el s-o vadă pe frumoasa Lia. 4) „Cale lungă ce capăt nu mai are” – Tânărul „ce domnește pe douăzeci de raiuri”, un alt admirator al Liei. 5) Apă adâncă (reg.) – Cuneiformă babiloniană. 6) La mal! – Calul șarg al Liei, „Ce zice că pământul nu e destul de larg” pentru el, cu care fata pleacă spre palatul soarelui. 7) A urca – Zăvoare la porți (reg.). 8) Rocada mare la șah – Podoaba capilară a Liei „ce strălucește pe fruntea sa bălaie/Căzând, fuior de aur, de-a lung până-n călcâie” – Negație. 9) Bronzați la soare – Grătarul deasupra ieslei (reg.). 10) Prețioasă – Locul unde „vântul din ziori” suflă-n iarbă „ca s-o dismierde”. 11) „Ea poartă haine scumpe, ușoare, descântate,/Din fire de painjen țesute și lucrate” (pl.; masc.).

Dicționar: AMGU, AIAN, URR, ILU, REZE, ROF.

CÂNTECUL GINTEI LATINE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

Latina gintă e . . . **(1-I)**
 Între-ale lumii ginte mari;
 Ea poartă-n frunte-o stea . . . **(2-II)**
 Lucind prin timpii seculari.
 Menirea ei tot înainte
 Măreț îndreaptă pașii săi.
 Ea merge-n capul altor ginte
 Vărsând lumină-n urma ei.

Latina gintă e vergină,
 Cu farmec dulce, răpitor;
 Străinu-n cale-i se înclină
 Și pe genunchi cade cu dor.
 Frumoasă, vie, zâmbitoare,
 Sub cer senin, în aer . . . **(3-I)**,
 Ea se mirează-n splendid soare,
 Se scaldă-n mare de . . . **(4-II)**.
 Latina gintă are parte
 De-ale pământului . . . **(5-I)**
 Și mult voios ea le împarte
 Cu celelalte-a ei . . . **(6-II)**.
 Dar e teribilă-n . . . **(7-II)**

Când brațul ei liberator
 Lovește-n cruda . . . **(8-I)**
 Și luptă pentru-al sân onor.

În ziua cea de judecată,
 Când față-n cer cu Domnul... **(9-II)**,
 Latina gintă-a fi-ntrebată
 Ce-au făcut pe-acest . . . **(10-II)**?
 Ea va răspunde sus și tare:
 «O! Doamne, -n lume cât am stat,
 În ochii săi plini de-admirare
 Pe tine te-am reprezentat!»

Mircești, Timpul (?), 18 mai 1878

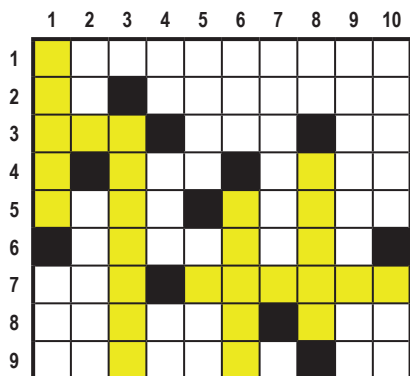
Celelalte definiții: **1)** Model. **2)** Încet. **3)** Capabil – Picior de vers. **4)** Tată arab. **5)** Isteți. **6)** Prin viu grai. **7)** Cupă! – Deși. **8)** Geantă de voiaj. **9)** Mutare la șah. **10)** Refren popular – Diftong latin.

VERTICAL: **1)** Crustaceu – A proteja. **2)** A termina textul – Covor rustic. **3)** Nume de băiat – Mamă alintată. **4)** Fluviu în Asia – Referitoare la Soare. **5)** Rudă – Oraș în Algeria. **6)** În ladă! – Pădure lângă Vaslui – Permis de călătorie (od.). **7)** Determinare – Fiord în Islanda. **8)** Patru roman – Templu din orient (pl.) – Fănuș Neagu. **9)** Țesut – Om cultivat. **10)** Opus catodului – A rânji. **11)** Haină lungă și largă – Documente.

Dicționar: PEON, ABU, INAM, ISA

HODJA MURAD-PAȘA

Vizirul sultanului Ahmet - 1604

ORIZONTAL: 1) Crampa scriitorului, în termeni medicali. 2) Oprește! – Cantitate mare de fum. 3) . . . – Cântăreț antic grec – Notă muzicală. 4) Cărbuni încinși – Piatră semiprețioasă, variat colorată. 5) „Promontoriu”, în toponimia daneză – Parâmă cu ajutorul căreia se fixează colțul de jos al unei vele. 6) A se fixa în memoria cuiva. 7) Patruped polar – . . . 8) Vierme cu corpul cilindric – Curelușă de meșină. 9) Publicist ieșean, autorul volumului „Cu Mihai Eminescu și Ion Creangă prin târgul Ieșilor” (Ion) – Cap de arici!

VERTICAL: 1) . . . – Creangă scurtă. 2) Atribuție – Primarii orașelor turcești. 3) . . . 4) Florin Frâncu – Acest (var.) – Cap de listă! 5) Suport pentru produsele avicole – Nedrept (reg.). 6) Șmecher (arg.) – . . . 7) Sol caracterizat prin acumulare

de carbonați, în climatele aride. 8) Simbolul argintului – . . . 9) Vasul cu legume. 10) Arșic de miel – Din nou.
Dicționar: AED, NAES, INIC.

În spațiile rasterate cu litere comune (stânga): numele celor trei fii războinici ai vizirului Hodja Murad: „Trei șoimi, trei lei, trei fulgeri, trei flori din toamna vieții”. Numele lor în românește: Ziuă (1-V.), Fulger (3-O.) și Rai (3-V.).

În spațiile rasterate cu litere comune (dreapta): titlul falnic (5, 6, 5) pe care-l dobândise Hodja Murad în urma „războaielor sângeroase”.

SĂRITURA CALULUI

V	D	E	I	D
I	B	A	N	P
O	A	R	U	R
Y	Ș	B	O	A
R	H	S	O	M

Titlurile a două legende istorice pe care Vasile Alecsandri le-a publicat în „Convorbiri literare”, la 1 mai 1872: 8, 5 și la 1 decembrie 1871: 5, 2, 5.

TUDORA DE LA TÂRȘOR

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Tudora de la Târșor
La fereastra-i se ivește
Ca o floare de ... (1)
Ce în soare strălucește.

Tudora de la Târșor
Prin fereastra ei privește
Pe Mihai ... (3)
Care trece ș-o ocheste.

Tudora de la Târșor
Cu Mihai se îndrăgește
Apoi naște-un ... (5)
Ce pe sânu-i înflorește.

Tudora de la Târșor
Cu odoru-i se mândrește,
Iar Mihai, cuprins de ... (7),
La picioare se-mblânzește.

Tudora de la Târșor
Cu Mihai așa glumește:
«Cât ești de ... (9),
Un copil te stăpânește!»

«Tudoră de la Târșor!
(Mihai-vodă glăsuiește)
Leul e ... (11),
Însă puiul își iubește!»

Mircești, 1864

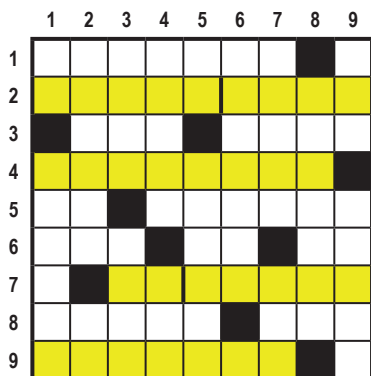
Celelalte definiții – ORIZONTAL:

1) Cu gust acru, înțepător. **2)** Nătărău (pop.) – Cremă de piele. **4)** Ene! – Captează undele electromagnetice – Nota 4 la muzică. **6)** Părinți – Ard în sobe. **7)** Inflamație a irisului – Artur Enășescu. **8)** Urmăritor de infractor – Diminutiv feminin. **10)** Ambarcațiune sportivă ușoară – Omul iernii.

VERTICAL: **1)** Lovit ușor – Tăvi mari. **2)** Pasăre cântătoare mică – Localitate în Croația. **3)** Înfășurată – Culege! **4)** A persista – Escroc (arg.). **5)** E de calitate – Catene! – Poeta născută la Bârlad, a scris despre motanul Tanu (Elena). **6)** A întinde untul pe pâine – Fetișcane (pop.). **7)** Haiducul Iancu – Tăiatul ierbii (pl.). **8)** Aproape mov! – Talerele cântarului – Titlu scurt. **9)** Fir al unei pile electrice – În acel loc. **10)** Cartier al Iașiului – Din când în când.

Dictionar: OTON.

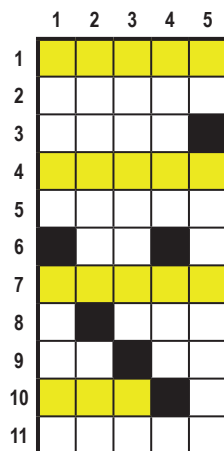
LEGENDA*

ORIZONTAL: 1) Talmeș-balmeș. 2) . . (2 cuv.). 3) Parte a monedei – Plasă de pescuit. 4) . . . 5) Urmări! – Care nu este fix. 6) Prefix pentru viață – Aluminu (simbol) – Dumnealui. 7) . . . (2 cuv.). 8) Persoane adorate – Material semiconductor pe care se formează componentele unui circuit integrat. 9) . . .
VERTICAL: 1) Acum! – Minunat. 2) Vârful ars al fitilului (pl.) – Transportă! 3) Lac în Asia – Ciolănos. 4) Lichid alb-gălbui – „International Lines Transport” (siglă). 5) Gadolinu (simbol) – Cea mai mare peninsulă. 6) Serbări romane în cinstea zeului Ianus (mit.). 7) Mărișor (pop.) – Circa (abr.). 8) Muncitori angajați cu ziua. 9) Podgorie – Moment scurt.

* Eroii legendei au fost descriși de Dimitrie Cantemir în *Istoria Imperiului Otoman*. Poemul a fost scris la Mircești, în 1876, publicat în „Convorbiri literare”, 1 aprilie 1877, și dedicat „d-lui A. Papadopulo Callimah”.

VESTITUL DIN POVESTE

ORIZONTAL: 1) . . . 2) Mască folosită la filmare. 3) Din când în când (var.). 4) . . . 5) Mențiune tipărită. 6) Împreună. 7) . . . 8) Roman de Liviu Rebreanu. 9) Sandu Naumescu – Cult! 10) . . . 11) Afund.
VERTICAL: 1) A ieși dintr-o încurcătură – Acoperă capul. 2) Săteancă – Umflătură. 3) Atacuri pe flancuri – Sunet de goarnă. 4) Băi publice la romani – Cocoloș. 5) Șuierul sirenei – Ocean.

1 – 4 – 7 – 10: „Vestitul din poveste” din „Noaptea albă”, inclusă în ciclul „Legende nouă”.

SĂRITURA CALULUI

Titlurile a două legende istorice publicate întâia oară în „Familia”, 21 ianuarie/2 februarie 1873: 3, 6 și în „Convorbiri literare”, în ianuarie 1875: 3, 7, 2, 4.

A	Ă	A	D	A
A	N	N	P	D
C	N	I	D	E
A	L	A	A	I
M	N	T	P	O

R	P	A	N	V
T	A	E	T	C
M	N	O	I	A
R	S	I	O	

Pornind din caseta rasterată stânga-sus și urmând săritura calului de la jocul de șah, veți afla publicația bucureșteană (1 mart. 1873 – 1 iun. 1876) în care Vasile Alecsandri a publicat „Legenda rândunică”, nr.4/1875, „Odă la statuia lui Mihai Viteazul”, nr.11/1873 ș.a. (7, 12).

Numele celor trei ursitori care au menit „*prin șoapte blânde*” ca voioasa Rândunică să devină *năltuță mlădioasă, la grai ca mierea dulce, iar la chip fermecătoare*: 7; 5; 6, 2, 5, din „Legenda rândunică”, scrisă de poet la Mircești, 1874.

T	L	A	E	E
O	D	R	O	G
F	F	R	S	B
E	J	I	U	A
E, R.	R	U	T	

R	I	G	←
O	A	A	B
U	R	A	H
G	I	L	I

Pornind din caseta indicată de săgeată și urmând săritura calului de la jocul de șah, veți afla titlul poemei pe care Tudor Vianu o analizează în articolul „O altă culegere Alecsandri...”, scris în 1920: „e una dintre cele mai frumoase” (7, 3, 5).

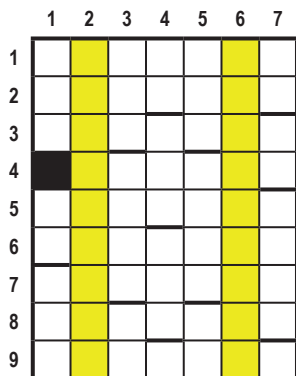
TITLU

(Biverb metagramat: XAX + XXXC + XXA + XXP = 8, 5)

U V C E

ZOO

ORIZONTAL: 1) Pești de apă dulce, verzi-cenușii pe spate și argintii pe laturi și pe burtă. 2) Pasăre insectivoră, cu cioc conic, drept cu penajul cenușiu pe spate și alb pe pânțele. 3) Luna octombrie (abr.) – Numele în popor al cocoșului-de-munte (pl.). 4) Papagalul din Australia, cu penajul alb, care poartă pe cap un moț de pene viu colorate. 5) Insectă coleopteră dăunătoare, castanie, care se hrănește cu frunzele arborilor. 6) Câini de vânătoare cu păr lung și aspru. 7) Cum e sacul de sub maxilarul inferior al pelicanului. 8) Pasăre cu pene măslinii, albe sau gălbui pe gușă, cu coada ca de rândunică. 9) Pasăre mare, numită și vulturul bărbos, având rezonanță montană.

VERTICAL: 1) Stâng (abr.) – Costel Georgescu – Editura Cartea Creștină (siglă). 2) *Pasărea în care a fost metamorfozată „Frumoasa Lia, fecioara-mpărăteasă” din legenda scrisă în mai, 1875.* 3) Luna octombrie (abr.) – Două dealuri în județele Bacău și Botoșani – Scâncetul sugarului. 4) Baterie locală (simbol) – Circa (abr.) – Echipă de fotbal din Mainz, Germania (siglă) – Hidrogen (simbol). 5) Insula magicienei Circe (mit.) – Scriitor grec, autorul romanului „Pământ și apă” (Goulielmos) – Pe el. 6) *Legenda acestei păsări Vasile Alecsandri a scris-o la Mircești, în 1874.* 7) Floare albastră – Chiot la horă – Erbacee cu flori mici, albastrii sau roșietice, în formă de spiculețe – Unu!

CARTE DE VIZITĂ

(7, 3, 5)

Gigi BALAUR

Rohia

Un titlu.

DEZLEGĂRI:

P.2: ALBERT – IOAN – TROTUSAN – SA – A – LESI – ARAT – CODRI – BIELA – SU – AI – NETO – ATRE – ASTRU – LA – ROSIE – LD – ISTORIE – A – R – MIHUL – SERPE – O – E – EPISCOP – STEFAN – PEPT. **P.4:** APOSI – INCRUCIS – VISUL LUI ALBERT – ACE – AE – NI – LA – E – TABARA LESEASCA – I – IP – SUA – C – CA – STEFAN CEL MARE – BA – LI – UASET – AA – ASALTUL – ARATUL – CEVA – FAUR – CASA. **P.5:** COMAN – GROTOV – CIOLPAN – MARDELA – GROZAN – GAVRIL – ZBALOS. LEGENDA CIOCĂRLIEI (gladiole + amici + cepe). **P.6:** PRINTRE ARBO – AULE – RENTIER – RII DIN MUNTE – INS – ABA – URSIT – FAPTUL ZILEI – OTA – ANTIGEL – G – SE STRECOARA – ETATE – CAROL – N – SOARELE ILUC – FINITA – APUSA – ESTE-N FRUNTE – SEIC – ARHI – URA – N – VULTURL IN – IR – REANIMARI – CALE-I ZBOARA – E – JAF – SAIDAJE. **P.7:** LEGENDA CIOCARLIEI (cinci de a ori le la ge); LEGENDA RÂNDUNICĂI; DUMBRAVA ROȘIE (zebu + vidră + morsă). **P.8:** CRIN – SCUMP – LUMINA – VIA – INOCENT – EC – PERI – URARE – A – T – ERETE – VESNICA – V – DULCE – A – PE – OIER – STARC – RE – IASOMII – TISE – RANE. **P.10:** PLACUTA – VECI – LUMINA – INGER – UMBRA – BLANDE – VESELIE – PACE – IATA – INAINTE – O – SOSIT – CLIPA – PAMANTEASCA – DRAGASTOASA – LACRIMIOARE. **P.12:** STEFAN – AMAR – L – TACUT – STOLURI – ETIL – INALTA – T – JA – GENE – DI – DF – ARCAȘI – HOTARE – RIA – TMU – VALE – I – LO – ALBA – AAS – CART – IA – PIPA – VOINIC – IAR – TR – IR – APASAT – RAU – INOT – LATURI – T. **P.13:** CLAP – NIDA – IPEN – DATA. **P.14:** MURGI – D – OD – HIPO – LEFI – LR – D – URSAN – OBLATIE – VIGIE – A – ASA – DAN. *Eroii:* FULGA, URSAN (lunguroasă). **P.15:** ADIO – CI – PO – GRUI SANGER – RAGET – SORA – PARICIDUL – AER – FR – E – A – BLESTEMUL – AE – F – MO – EL – T – PEDEAPSA – INERT – LIED – IERTAREA – A. **P.16:** LEGENDACR – EROI – OPRI – GER – URSAN – ES – DAN – IU – NUME – AP – L – DRUPA – IMU – AIR – MATEI – R – ANA – IC – ANDUNICAI. **P.17:** *Carte de vizită:* LEGENDA RÂNDUNICĂI. *Titlu:* OTETAR – PRIER – SABRER – AD – GSU – SI – FATA – UTILAJ – RIO – T – IERNEI. **P.18:** STROFE – PIELAR – ANGEL – SCRIBE – MIEN – B – E – TEME – PE – UN – PA – ARI – PLOPAN – PERETE. NIKA GRADISTEANU (Kant + Iuga + Iser + Dan). **P.19:** S – RTM – SARAC – SUFOCAT – RAFIE – ELIN – STROE PLOPAN – MACELARII – CALORIC – TIPIC – NAI – N. LEGENDA CRINULUI (gnu + leu + cal + ied + reni). **P.20:** PALTIN – FATA – ARCAȘ – TUNAR – DO – STEAG – FA – UNI – OSTAS – T – R – UDREA – URU – INTUI – RADAR – SENIL – ROMA – BU – A – URSAN – R – ARIPI – RIV – ALBERT – VECI – TARA – AUR – ES. **P.22:** GRUI SANGER – F – HODJA – PITICE – ILEANA – GE – RR – RL – CIOCARLIE – AAS – ARON – ING – I – TS – ISTORIE – FERESTI – I – A – SUFLETE – CCA – ULA – S – ALO – RE – AGNATA – BRIAR – VA – LIBERTATE. **P.24:** LACRAMIOARE – INSULA – ORAL – AISTI – SOARE – M – AMGU – MAG – CAP – ARIPI – A – ILEANA – AIAN – C – NL – URR – FT – OSEBIRE – RAI – ROSUL – ZBOR – IL – LUCEAFAR. **P.25:** REGINA – TIPAR – ALENE – DIVINA – CALD – APT – PEON – ABU – SMARALD – T – COMORI – AGERI – ORAL – SURORI – E – PA – MANIE – DACA – E – TIRANIE – SAC – ROCADA – SFANT – ILA – PAMANT – AE. **P.26:** GROFOSPASM – HO – FUMEGAI – ILD – AED – LA – U – JAR – OPAL – NAES – SCOTA – INTIPARI – REN – NALTEI – ANELID – IRA – MITICAN – AR. *Săritura calului:* DUMBRAVA ROSIE, POHOD NA SYBIR. **P.27:** ACID – BUJOR – S – TANAU – NIVEA – INVIATOR – NE – ANTENA – FA – S – PRUNCUSOR – TATI – FOCURI – IRITA – DOR – AE – POTERAS – ICA – STAPANITOR – IOLA – GERILA – INGROZITOR. **P.28:** AMALGAM – V – MURAD – GAZI – CAP – ORIE – SULTANUL – UR – ERATIC – BIO – AL – EL – L – SI – BECRI – IDOLI – CIP – MUSTAFA – A. STATU – CASEU – ARAR – PALMA – ANTET – CU – L – BARBA – A – ION – SN – LT – COT – I – ADANC. **P.29:** ANA DOAMNA, DAN, CĂPITAN DE PLAII. REVISTA CONTIMPORANĂ. TRESTIE, FAGUR, FLOARE DE BUJOR; GHIOGA LUI BRIAR. *Titlu:* DUMBRAVA ROȘIE (dam + brac + ara + șip). **P.30:** SCOBARI – TICLEAN – GOTCANI – CACADU – CARABUS – GRIFONI – ELASTIC – CIOVICA – CEAHLAU. *Carte de vizită:* GHIOAGA LUI BRIAR. **P.31:** DOLAR – OLATE – LUPAN: PALATUL LOREDANO. **P.32:** POHOD NA SYBIR, NOAPTE ALBĂ (Haydn + Osborne + Popa + Bălăiță); CALUL CARDINALULUI BATHORI (Albu + Luca + Ludo + Chirilă + Mircea). GRUI-SÂNGER (gnu + răs + reni).

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5
1	12	15	3	4	10
2	9	8	2	5	11
3	7	6	1	13	14

ORIZONTAL: 1) Banul american. 2) Ținuturi din vechime. 3) Eroul romanului „Toate pânzele sus!”, de Radu Tudoran.

VERTICAL: 1) „Vale”, în toponimia bulgară și sârbă. 2) Afluent al fluviului Marița în Bulgaria. 3) Clapă centrală! 4) Fir textil. 5) Patruped polar.

Dicționar: DOL, OLU.

De la 1 – 15: Legenda cu subiect venețian, scrisă la Mircești și publicată în „Convorbiri literare”, 15 decembrie 1871: 7, 8.

TITLURI

(Rebus eliptic anagramat: 5, 7, 4, (7)= 5, 2, 5; 6, 4)

Joseph

John

Victor Ion

George

(Triverb eliptic anagramat: 4 + 4 + 4 + 7 + (6) = 5, 12, 7)

Florența

Ion

Isac

Ioan

Mircea

(Biverb metagramat: XXX + XXX + XXNX = 4-6)

G

Coordonatorul colecției: Serghei COLOȘENCO
Culegere text: Constantin Romete
Tehnoredactare: Bogdan Artene
ISBN 978-606-573-436-4

Apărut: iulie 2018
Editura SFERA, Bârlad
Str. C. Hamangiu nr. 15
Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad

**Plachetă apărută sub egida
Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”
Bârlad**